

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 29. augusta. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Vojske su generala Pflanzer-Baltina i Jollimera jučer proleto do Strype. Neprijatelj kuso je u različitim odjecima, da sadržje naš progno, ali je svuda prolijezan. Osobito trdovokni otpor morali smo slomiti na donjem potoku Koronje. Čete su generala Ermolja naišle istočno Zločova i na rti prolazeći iz Blagolj kama preko Toporova prema Radzielovu na pozicije sa jakim posadama. Neprijatelja smo napadali i bacili na brojnim mjestima fronte. U Volinji pridobije su naše bojne sile, što prodiru prema Lucku, opet prostora. Svinjari i druga mjesta, koja je neprijatelj žilavo branio otešli smo. Austro-Ugarske su čete, boreće se u Bjelevočkoj pušci, porazile Ruse kod Seresova te ih gine put Przanjanja.

Talijanski bojište.

Jučer su podržavali Talijani na čitavoj primorskoj fronti topnički vatru različite jakosti. Na više je mjesta njegova pjesadnja kusa, da se približi ili da manjim silama naval, ali je suzbijena kao uvijek. U koruskom i troiskom pogranjcu položaj je nepromjenljiv.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 29. augusta. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Cete generala Belova bore se o prednostu utvrđuju istočno Friedrichestadtu. U bojovima istočno Nijema dostignuto je područje sjeveroistočno Ollite. Zorobili smo nadaljnjih 1600 momaka i oteži 7 topova. U pravcu prema Groduu izjurisali smo Lipsk. Neprijatelj je prisiljen, da napusti odsječaj Sidre. Prekoracena je Sokolka i dostignut istočni rub sume na više mjesta sjeveroistočno i istočno Bialostoka. U Bialoječkoj sumi bježe su boj o prelaz preko gornjeg Narava. Njemačke i austro-ugarske su cete generaloberstla Woyrscha bacile neprijatelja iz njegovih pozicija kod Suhopola Seresova te ga ostro gone. Da omoguće uznamk svojih stražnjih dijeljenja preko močvarnatog područja istočno Przanjanja, izasli su jučer Rusi na rti Po-lubno u području južno Kobrina još je-lanput na boj ali su poraženi, akoprem im poslali u bitku i dijelove vojske, što njihaju već na uznamku.

Vrhovna vojna uprava.

Odlučna bitka sjeverno močvara Pripeta?

Roterдам, 30. augusta. Vojnički suradnik „Neuer Rotterdam Courant“ sudil o položaj ruske vojske jako pesimistički. Glavni bitku očekuje se sjeverno moč-

vara Pripeta, koja će prama izgledima svršiti porazno za Ruse. Operacije Hinderburgove vojske su od velike važnosti, te ih podupire i njemačka mornarica.

Bialistok pred ispražnjenjem.

Berlin, 30. augusta. Mihajlovički nazivlje u „Ruskom Slova“ položaj Rusa ozbiljniji, tim više, što stoji pred ispražnjenjem Bialistoka. Njemački narstaj na Rigu je majstorski i uzamk zbog odvažnosti, kojim se provadja.

Bitka ruskih bjegunaca.

Kopenhagen, 30. augusta. Prama vijesti „Rusko Slova“ nastanilo se u gubernijama Nižnji Novgorod, Pambov i Pensi svaobitima ima 5000, smješteni su u velikom logoru u Floridji blizu Sirkazije. Ovi su izaboz izložili želju e bi im se dozvolilo propulovati pjesice cijeloj Italiji, da tako upoznaju ljepote nove domovine i da onda sudonimstviju na obrani protiv neprijatelja. Jog najvještanje rata Turskoj, Engleska se i Italije boje, da će poglavica sentusa početkom zime početi ratovati proti obima u Africi.

Ruska izlazna točka.

London, 30. augusta. „Daily Mail“ prima iz Petrograda: Polu službeno se javlja: Za našu je vojsku nastanilo doba, da si izabere prihodan položaj u kojemu će morati oslati i koji bi imao biti izlazna točka za odlučnije napredovanje, nakon što budu pokovnije popunjene i opskrbilene potrebnim materijalom.

Askari protiv Austrije.

Lugano, 30. augusta. „Corriere della Sera“ veli da se u Siciliji iskrcalo 2000 libijskih Askara, koje će se upotrebiti na austrijskoj fronti. Askari, kojih ukupno su svojim obiteljima ima 5000, smješteni su u velikom logoru u Floridji blizu Sirkazije. Ovi su izaboz izložili želju e bi im se dozvolilo propulovati pjesice cijeloj Italiji, da tako upoznaju ljepote nove domovine i da onda sudonimstviju na obrani protiv neprijatelja. Jog najvještanje rata Turskoj, Engleska se i Italije boje, da će poglavica sentusa početkom zime početi ratovati proti obima u Africi.

Neistinite talijanske vijesti.

Beč, 30. augusta. (D. u.) Talijanski izvještaj od 21. augusta tvrdi da je austro-ugarsko zračno brodilo priletelo grad Videm i tamo bacilo 14 bombi, koja su ubile pet osoba, među tima jednu gospođju, jednu djevojčicu i tri karabinjera i da su time nanesli štetu i na zasebnim kućama. Ova je vijest tendencijozna. Austro-ugarsko zračno brodilo obložilo je u Vidmu bombama željeznici i tehnički institut, dakle objekte, koji služe u vojničke svrhe.

Talijanski izvještaj od 24. augusta sadržaje vijest, da su Talijani zaposjeli dolinu Strina na Tonalu i da su tamo zaposjeli osam baraka. O daljnjim događajima od onda talijanski izvještaj razložio sut. Radi toga nije neinteresantno ustanoviti, da su bojevi u spomenutoj dolini Strina zanegli posve drugi smjer, negoli je to razvidno iz talijanskog izvještaja. Nase su čete bacile neprijatelja, koji je uz cestu Tonale navaljivao potpuno preko grane. Dolina Strina na Tonalu je sva u našem posjedu, a isto tako tamo nalazeće se barake.

Kako se podcijenjuje junaštvo i vriednost naših četa sa strane Italije.

O tom donosi „Neue Züricher Zeitung“ posebni brozavj „Agencije Stefani“, koja objelodanjuje tobože silijedeći dementij o vijestima, koje dokazuju podredjenost talijanske vojske:

Austro-ugarska se vojska bori duž cijele fronte obrambenim načinom. Njeni su ofenzivni pokušaji rijetke naravi, te imaju karakter, da pred preobitu izgubljena zemljišta. Talijani su prešli vrlo jako utvrđenu granicu na cijeloj fronti. Talijani su mnogim mjestima bljeli propustili Austrijance na talijanski teritorij (?), ali se Austrijanci nijesu dali. Na čitavoj su fronti podvrgnuti svi najjači austrijski fortovi i sva utvrđenja paljbi naših najže-lijih topova.

Dosta je da se spomene, da držimo u svom posjedu sve visove na desnoj obali Chiése u Val Daone, Condico, u Indikarjama, Tiarn i u dolini Zedro, zatim dio Brentovico-visine, Alla Serravalle u dolini Ečave do dolini Sarsa do visova Rovereta, Sugana dolinu do Ospedaleto, Gima d' Asta, Tiera di Primerio, Sivina-gono, Col di Lana, Trfane, Podestagno, Corina d' Ampezzo. Nase su čete usprkos žestoke navale prešle Soču.

Tolmin je tjesno zatvoreno, te je dneвно izvrgnut našoj topovskoj paljbi.

Iznedju Gorice i Tolmina stvorismo jaku mostovnu obranu kod Plave, koja daje dosta zaklona našoj vojsci od neprijateljskih navala. Pred Goricom smo sve najvažnije i najstrasnije pozicije posejeli, koje je jos neprijatelj na desnoj obali posjedovao, tako da nas mjestimice dijeli tek nekoliko koraca.

Najviše smo uspjeha imali u predjelu „Ruske visoravni“. Jog najvažnije branila Gorice. Tu su na cijelom lancu-om ratu jurisali Talijani cijeli tjedan od Trizica do Gradiska.

Tu se najviše prolije naše krvi, ali je nevjerojatna vijest, koja veli, da je palo ili onesposobljeno 180 do 200.000 naših vojnika. Sigurno je toliko, da je u nase ruke dopriao preko 18.000 zarobljenih momaka tog puta.

Talijanske nade.

Zürich, 30. augusta. U Italiji gleda se uvijek napetim očekivanjem na Balkanu. Nase vijest se nadaju, da će odluka Srbije riješiti balkansko pitanje. „Idea Nationale“ oznacuje dnevni red Skupsine kao dohivenu bitku. I „Tribuna“ veselo pozdravlja zaključak Skupsine i misli, da će Srbija i dalje koracati uz ententu. List je nešto neugodno raspolozen radi ujedinjenja srpsko-slovenskog naroda. Italija ne će ovo pitanje pustiti iz oka.

Talijanske čete za sjevernu Afriku.

Roterдам, 30. augusta. „Daily Chronicle“ javlja, da je bilo ukrcano 30.000 talijanske pjesništje, koju se je bacilo u sjevernu Afriku.

Garibaldi ranjen.

Chiasso, 30. augusta. Poručnik Ezio Garibaldi, unuk velikog Garibalidija, bio je na austrijskoj fronti ranjen u lice, ali ne pogibjelno.

Talijanski poraz kod Lafranua.

Insbruck, 30. augusta. „Risveglio Tridentino“ opisuje talijanski poraz kod Lafranua ovako: Proste noći i jučer prošlo je našim gradom veliki broj ranjenih talijanskih vojnika, koji su bili zarobljeni kod teskih borba kod Lafranua, gdje su Talijaji kusalit teskim navalama, ali u bi bili pđpunošna potučeni i odbijeni. Prama našim vijestima raspresna je uz teske gubitke 115. talijanska pjesnička pukovnija. Vrlo mnogo mrtvih Talijana leži pred našim jarcima, a i veliki je broj ranjenika i zarobljenika, među ovima pukovnik 115. pukovnije i mnogo časnika.

Bugarsko novo područje.

Sofija, 30. augusta. Bugarska će po pogodbi sa Turkom dobiti područja po prilici 2000 četvornih kilometara. Tvrdjuje u katu Marice i Tundhe ostaju Turskoj, koja, kako javljeno, zapadno Marice nalazeće se grad Kara Ağa sa trđjavama prepušta Bugarskoj. Političko značenje ovog uvogora očulit će se uskoro.

Držanje Grčke.

Chiasso, 30. augusta. Atenski dopisnik „Corriere della sera“ iz Atene nastoji osvjedočiti čitatelje, da od Veneciosa nema ništa drugo očekivanje, već samo neutralnost. Venecios ne može stvar tako brzo promijeniti, kada je već u svoje vrijeme izjavio, da je Grčka zaka-snila pravi rat kada je imala nastupiti. Danas opet nije Grčka više slobodna u svojim kretanjima, kaošto je prije bila. Hoće li ona oslati neutralna odvisno je od toga, dali će Austrija i Njemačka opet nastupiti ofenzivni puma Srbiji i od toga, ne bude li Bugarska stupila u akciju na strani entente. Dopisnik veli, da je ovo pakleno. Grčka će neutralnost i dalje očitovati, uz bar ne će biti ono korupcije, što je bila u zadnjim mjesecima.

Ždvojna napetost entente.

Berlin, 30. augusta. Brozavoji što su stigli danas iz Sofije, Atene i Nisa dokazuju, da ententa upotrebljava sna sredstva, da Balkance privuce uz sebe. Izgleda kako da se Srbija mora odmah pokoriti željama entente. Bugarskoj će se blokirati njegina luka Deljagac i zaprijetiti da će imati i još drugih neprilika, ako ne pristane uz ententu. Od Grčke se zahtjeva, da dopusti e bude u njezinim carinarnim uredima postavljeni engleski kontrolni činovnici, ako želi, da joj se ne pretraživaju njezini parobrodni. Posto se stvari na Balkanu jako pomalo razvijaju, te se mora čekati na uspjeh ovog ententnog poduzeća. Čini se, da će to dovesti do toga, da čim prije dođe do zaključka bugarsko-turskih pregovora.

Položaj u Francuskoj.

Zürich, 30. augusta. Prama „Neue Züricher Zeitung“ izvještava je visoka lica, koja je stigla iz Pariza, da se tamo stoji pred preokretom — ili pred odobrom za narodnu dobrobit kao god. 1789 ili pred potpunom vojničkom diktaturom. Uistinu teži se za ovim ciljem. Ozbiljni Francuzi gledaju sa strahom azbitak daljnih događaja.

BUDISAVLJEVIĆ:

Na vojsku.

(Dalje).

Kad već četa mimo više selá poodmakla i danak se k podnevu stao priklanjati, „na odmor i počinak“ čula se zapovjed. A taj odmor, počasnici izrijekom rekohše svojim vodovima — nek i za to služi i posluž: da se svojta pred ranakom može pozdraviti. Sad je ti bilo izgledati, kako li se praticeći žure, pa kidaju na uprte torbe, da povade birane odjeću. Većim dijelom i nijesu ono torbe liječne, već cijele granicarske „brasnene“ sa dvije uprte, pune bijeta kruha ili keške pogarče i prijeniska, pa pečene janeline i škrapnica sira ili bise, a odozdo jaska rakije ili tovarija vina, izmedju ih i oko njih po koja rumena jabuka i još ko mogarše namaci. Svako vadi i daje svome ratniku, a pratilac jedanugi — samo da se broji — prisnače

mravnak, ali teski zalogaji mčeno mu se niz grlo spustaju... Kralj čete sjeli te zalazi, i onda se rakijom krijepe, pa rionem-dalmatino, a sve jedno drugo pogledavj. Svojta ždnim okom gotovo upija mladoga junaka, nultka, drasku, miluje ga i po glavi i po ramennima, a on se hrabro drž, on se smienika i vraća ljubeznom riječi mijo za drago. To sve na oko, dašto, a ne pitaj, kako im je oko sra svima.

Odjednom udariše buljjevi: Na noge se, četo! Ej da vidis sad: kako jedno drugo pada oko vrata, a ženo bugare, a i muska glava rukomav oči susi.

U malo je časa momek u redove porudana, svak na svome mjestu, i već eno broji zadnje pozdravje: — Zbogom, bračo, zbogom, šokolovi! Srećno posli, srećno kući došli! — Ako Bog da i sroču junaka. Zbogom, mili nasi. I na donu pozdravite maju, čaku, baku, seju, braću, strinu.

Krupno zabuba bubanj i pozagusi dalje poklike u zraku.

Narod plače, a vojska popj-va... — Proploki bi kamen gledajuć, — Gdje se prasta i milo i drago! I krenuše sokolovi nalud. Nebom se gruvaju mrke oblačine, brode delje k sinjeme moru, a narod se uzvjerio, gdje, prsi steže, dali ustavlja, pa opet gleda, gleda, dok na zavoj četa ne zamitnu. Kad zamakla, plahim se okom obzirati stadoše oči, majke i ostali rod, plahim se sreem pitati uzese jadni: Vaj, Bože, sta li će biti? A onda se rodjaci podjose u rpe zbijati, pa da kudi krenu. — Kamo odose? Na koga će? Rad sta? — čuse se uprepasteni glasovi u jednoj gomili. — Na vojsku, nevoljni brate, odose na vojsku, a na koga, rad sta, za koju, za koju vajdu, korist: ni dosad se pilato nije, van: granicari fertig, pa rechtsum, marschenieren marsch! — dreknju iz prikrajka neki već ostar santav svat, dotrajali voj-

nik, taruci s brka kapljice rakije. Smjelo iskolikao oči i onda kjkakom se podbadajuci odsantao na stramu. To je stari neki „koncalid“, a bez patente, što je nekoliko puta u ratu bio i na junastvu rana zadobio.

— Kamo odose? — zabruji iz druge rpe povise glasova. — Na vojsku, čočee, na vojsku! — odvruca starac neki, a drhtavom rukom pipka na lijevoj već usaloj gradui srebrnu koljanu. — A ma, djede, po što, rad sta, na koga, bolan? — mrmorom se ponovise upiti, a starac će nešto nagluh, nešto i zlovoljan s čudne pitadbe, odrbrust mrko: — Hm! O časnici krste, pomozli! Ma ne drobi, tako ludo, čočee. — Sta bi pitao: kamo će, kamo će? Kamo i svaki bit, kad zovne carstvo: Na vojsku, eto mu... (Konac.)

Flirt u Jarcima.

Genl. "Guerre Sociale" prosvjeduje proti raspustenosti u kapitalizmu, gdje se bogate kaste u luksuznijim toboz jarcima znavljaju. List navodja kao primjer centralne vlasti, gdje se ljudi svega drugogvoljno odriču. Francuska je prewise opojna nadom u poljedu, te ne će da spozna prava isinu.

Penovna ofenziva na zapadu.

Ha g. 30. augusta, Francuski ministarski predsjednik Viviani izjavio je nekimim socijalističkim zastupnicima, da će Joffre započeti "novu veliku ofenzivu" u oktobru, a najkasnije u novembru, pošto će do onda doći na bojište potrebna engleska pojačanja.

Tajna liga u Švedskoj.

Stockholm, 30. augusta. "Nea De-light Allehanda" javlja u ovdornom članku, da opstoji u Švedskoj tajna liga, koja ide za tim, da javno mnjenje predobije za Englesku i da Engleska ovu ligu novčano bogato podupire. Jednoj švedskoj utjelici ponudjen je bio iznos od 1000 funti, samo da bi radila za ligu.

Stari topovi republike Salvadore na zapadnoj fronti.

München, 30. augusta. Bavarske čete, što se bore na zapadnoj fronti otele su nekoje poljske topove, koji nosi na sebi ubilježeno god. 1892. i 1887., koji proizlaze iz republike Salvador u centralnoj Americi. Iste su tamo kupili francuski i engleski agenti. Ovi ratni topovi, kojima se hoće Europu osloboditi njemačkog barbarstva, doći će u bavorski muzej te će ih kazivati publici uz ulaznicu, koja će ići na korist evnog crkiva.

Japan kolonizira Mandžuriju.

Stockholm, 30. augusta. Prana "Rijeci" u Japanu se pripravljaju izvanredne mjere za čim brzo kolonizaciju i gospodarsko osvojenje Mandžurije. Vlada u Fokingu kupuje posjede, koji bi došli u ruke Japanaca.

"Arabic".

Berlin, 30. augusta. Stanje stvari na "Arabic" jest do danas nepromjenjivo, pošto jeste nisu stjele službene vijesti. "Vossische Zeitung" vele, da su dogovaranja radi potučna "Arabic" već u toku, te izgleda da se stogodišnje prijateljstvo između Amerike i Njemačke ne će pomnuti. Kakova se sve sredstva upotrebljavaju, da se ovo prijateljsko pomut, dokazuje vijest, što su ju izmislili iz Zürichu, a je pred američkim poklitsarstvom u Berlinu došlo do protumeričkih dijačkih demonstracija, koje je jedva policija dokrajčila. Dalje se pisalo, da se Americancima u Berlinu savjetovalo neka ne nose na sebi američkih znakova, jer to vrijeđa svakog Nijemca, te bi se moglo dogoditi, da se kojeg Amerikanca i stvarno napadne.

Rat.

Uspjeh u Nijemcima iznaditi prelaz preko Düne kod Friedrichstadta, neće biti Rušima moguće, da drže Rigu i tvrdjaju pred njom. Dinamünde. Sa Rigom dopust će Nijemcima u ruke idealna luka, što će biti najbolje ishodište za pomorska potučeva u Baltičkom moru. Može se dakle shvaćati, zašto brane Rusi neobičnom tvrdokornosti svaki pedajl zemlje na sjeveru, dok uzmiču svaki dan po deset i više kilometara u centru i u zadnje doba takvojer na jugu.

Ruske novine javljaju, da se zadnjih triju mjeseca podvručito izgotavljanje streljiva. Službeni krugovi govore će o tome, da je blizu čas, kad će ruske čete zauzeti nove, jake pozicije i započeti nove operacije, što će naravski u početku imati te defenzivni značaj. Medjutim da spremaju novu vojsku u Besarabiji i istočno od Rige, e zapriječie provala savezničkih vojska u pravcu Petrograda odnosno Kijeva. Teško je prosuditi u koliko odgovaraju ove vijesti činjenicama ili su preuranjene. Medjutim je sigurno, da će Rusi kušati još jedanput u velikoj bici ratnu arču, ako jim neće-kivan udarac savezničkih vojska te nakane ne spriječiti.

Stalno je, da ima još Rusija na raspolaganje neispricne prihuće momčadi.

Medjutim teško se može vjerovati, da bi i najboljoj organizaciji makar uz najjače s djelovanje Japanske i Sjedinjenih država moglo uspjehi u industrijalizaciji države to, što se kod nas i u Njemačkoj postiglo tek plodonosnim i poživornim radom čitavih decenija. Računajmo, da

pravne ruske tvornice pušaka 10.000 kodu na dan, znamo je iz njemačkih statistika, "na postizanju ruske fabrike uz najveći napor tekar polovicu, bilo bi to u jednom mjesecu 300.000 pušaka, za godinu dana dakle 3.600.000.

Ruske novine javljaju, da su pozvali sada pod ortuzje novih vojnika osam milijuna. Dok gotove puške za toliko broj prole bi dvije godine i po i tek onda mogla bi Rusija upotrebiti ovu ogromnu vojsku u ratne svrhe.

Čini se dakle, da je ova vijest izdana samo namjernom, da uniri pučanstvo u Rusiji, koje nakon toliko sjajnih pobjeda ruskih izričta nije se još moglo snći u tom neobičajnom preokretu i koje je počelo već ozbiljno sumnjati u mogućnost "konačne pobjede", u ime koje protuzuju vlasti četvornog sporazuma ovo uzasno i beznadno krvoproliće.

London u ratno doba.

II.

Nema više pjesova niti raskošnih primanja. Dovoljno je ako se pozabavi čednije u zatvorenom krugu bez one stroge vojničke etikete.

Naprotiv se dale je silja prigodnih zabava u dobrotvorne svrhe.

U visokim aristokratskim krugovima daju zabave za pozvanike, koji moraju da uplate stanovitno, dosta visoku, ulaznu kartu za takve privatne zabave u dobrotvorne svrhe.

Klubovi su većinom opustjeli, a ovo malo posjetioća, što ih imade pohadja klubske prostorije rijetko.

Nijemci i Austrijanci, članovi takvih klubova još su uvijek na slobodi, te im nije zabranjen polazak iz klubova. Niposto se s ovim klubovima ne smiju zamijeniti tako zvani "noćni klubovi", kamo zaiste osim muskaraca i žene, te služe naravno za zabavu. Policija nije poduzela nikakvih koraka protiv ovih lokala, koji joj služe najboljim ročistem sumnjivi i pogibeljni osoba.

Sporta je skoro sasvim nestalo, jedino se povećao ovaj sa veslanjem.

Kazalisti su još uvijek otvoreni, te čine osobiti posao sa zastarjelim, inače uslijed rata aktualnim komadima.

Iz glazbe su posve brišali sve komade njemačkih kompozitora.

Stranaca nema u Londonu, pogotovo Amerikanaca, koji su ovog puta izostali kod kuće. Veliki su hoteli prazni.

Muzeji su još uvijek otvoreni, najskupocijeni umjetnički komadi i slike postavljene su i odnesene na sigurnost iz bojazni pred Zepelinima.

Trgovina i cenzura.

Čitamo u "Hrv. Lloyd": Kako je poznato svaki dopis podvrgnut je cenzuri, te se svi dopisi imadu otvoreno predati. Trgovački svijet pokorio se je za vrijeme cijelog rata svim izdanim odredbama, premda tri značne štete i gubitke. Dokinut je interurbani telefon i brojao: Express listovi nemaju nikakovu prednost. Uslijed sveg toga bilo bi za željeti kad bi barem listovna pošta redovito otpremena i dostavljana bila, jer bi se tako dalo ipak nekako poslovali.

U zadnje vrijeme na žalost pošta silno zapinje, listovi se otpremaju sa silnim zakašnjenjem; putovanje obične dopisnice — iz mjesta udaljenog jedan sat od odredista — od 10 dana nije ništa neobično. Ovom silnom zakašnjenju uzrok je cenzura, koja mora svaki dopis da pregleda i providi svojim znakom. No cenzura neima kod svakog poštanskog ureda, te se sa takvih ureda gdje cenzure nema listovi istom u mjestu sa cenzurom šalju. Kako se nakupi kod cenzure silno mnogo listova, to list strasno kasno do otpreme dolje.

Većina trgovačkih poduzeća u današnje vrijeme piše samo na otvorenim dopisnicama samo da olaksa cenzuru, na ni to nema boljeg djelovanja. Na svaki način moralo bi se barem nekako udesiti da se važna trgovačka korespondencija čim prije cenzurira i otprema. Zakašnjavanje prijet kraj nemogućnosti telegrafiranja i telefoniranja pravi trgovini silno štete, a to znači slabljenje naše gospodarske snage, a današnja su nastojanja čim više gospodarsko stanje ojačati.

Od osobito velike važnosti za trgovinu bilo bi dozvola brojavanja, jer bi se tako barem na taj način mogla dohvaćati mnogih artikula lako obaviti. Dokle se danas običnim putem naručitelj i producent sporazume i dokle naručitelj robu

dobije prodje najmanje mjesec dana a dotle se položaj na tržištu sasna promjenio i trgovac može što proći. Trgovci se naravski obvezuju nikakove kratice kod brojavanja rabiti i čim moguće kraće telegrafirati. Nemogućnost telegrafiranja čini nadanje da mnogu robu ne možemo u opće dobiti jer je većina oferala glasi "uz brojavni prihvat" što se ali kod nas ne može učiniti, a producenti pošte nije dobio brojavnog odgovora, prodaje robu dalje.

Razne vijesti.

Kada će se seliti evakuirci iz Ugarske u Austriju? Gg. Wiesinger i Stihovik javili su u nasem listu, da će evakuirci iz Ugarske biti premješteni u Austriju između 12.—30. ovoga mjeseca. Rečki, da je to narod veseljem primio do znanja. Primili smo danas iz Ugarske pismo, u kojem se nas moli, neka stvar razjasnimo u nasem listu. Narod jedva očekuje, da se to zbude. Posto na to planje ne možemo odgovoriti /iznasamo ovo u nasem listu molbom da ovlasti, neka uzastojno se sa narodu čim prije započne. I neka se sa preseljenjem čim prije započne. — Jedan gospodin, koji je ove dane prisjetio u Gornjoj Austriji evakuirce iz Dalmacije, pripovijeda nam, da su Nijemci vrlo susretljivi napram našim evakuiracima i da čine sve moguće e njim evakuirac kod njih bude čim ugodnij. Radi toga želimo i mi, da se naš narod čim prije smjesti među susretljive ljude.

Pula u zavrtavima. Danas već treći dan otkičen je nas grad zavrtavima radi veikog uspjeha, što su ga savezne vojske postigle u Rusiji osobito radi osvojenja ruske tvrđave Brest-Litovska. Veselje je u gradu ponaralo na vijest, da su naše hrabre čete probile rusku liniju kod Zlotalpe.

Razredna lutrija. Vući će se 9. i 10. septembra. Do 1. septembra mora se srećka 8. razreda zamjeniti sa novima. Od 1. naprijed može se prodati srećka za 4. razred drugim strankama. Kod kreditnog i eskompnog društva, trgu Kustoeva 45, može se dobiti srećka za 4. razred, 17. srećke štiti sada K 20. Vući će se još dvadeset puta.

Otvorenje naučičke škole. Javljaju sa Rijeke: Upišivanje u kr. naučičku skolu u Baku obaviti će se dne 29. 30. i 31. kolovoza i početkom rujna. Rad prometnih prilika strani djaci mogu se upisati i kasnije. Redovita obuka počima oko 8. rujna l. g.

Poziv. Centralni odbor za patriočno sabiranje kovina, započeo je akciju, kao je bi zamienjio kuhinjske mizare što su iz žute mjedi, sa mizarama iz željeza. Kuhinjske mizare iz žute mjedi upotrebljivo bi se za ratne svrhe, a vlasnici, koji bi iste podarili, dobili bi u zamjenu badava mizare iz željeza.

Pučanstvo, koje je dalo tolika dokaza duha poživornosti na korist opeunitosti, ne će u zamjankati ni ovog puta, priznajući da je svrha ovog sabiranja kroz i kroz patrioćna; i sada će drage volje dati na raspolaganje kuhinjske mizare iz žute mjedi, što ih posjeduje.

Da se umogne pripraviti približni potrebni broj željeznih mizara, pozivaje se sve one, koji su pripravni pridonjeti ovu žrtvu na oltar domovine, da javne svoje ime općinskom uredu.

Kako se postupa s našim zarobljenicima u Srbiji. Po jednoj brojavici bečke "Sudbiničke Korespondenz" iz Solije, objelodanjaje srpski dopisni ured u Nisu doznati prikaz o položaju austro-ugarskih ratnih zarobljenika, koji se nalaze u Srbiji i izjavljaju, da srpska vlada čini sve, da sudbina ratnih zarobljenika bude dobra. Uporozoruje se na to, da je srpska vlada sa velikim troskom dala sagraditi kasarne, da ondje skloni ratne zarobljenike. Časnike postuzuju njihovi vlastiti sluzaici, oni imadu vlastite kuhare i sve slobode, koje se mogu dopustiti. Za zarobljene su oficire sagradjena izgradista, da im se daje mogućnost za telesno kretanje. Dopustena im je i lektira. Zarobljenici su zadovoljni sa postupkom prema njima. ("Bud. Kor.")

Ruski zarobljenici rade kod regulacije Save. Od ruskih zarobljenika, koji su dopremljeni u Zagreb, radi nekili pedesetak kod regulacije Save, pa ih je za to u zadnje vrijeme više puta viđjeti i u Zagrebu, kad hodaju s kolima po potrebiti materijal ili hranu. Kod takovih zgoda se skupi oko njih mnoštvo svijeta i razgovara

o svemu i svagačemu. Rusi su već dobro naučili hrvatski, a kad im se što kajkavski govori, onda sve razumiju. Jedna ih je želja, da se što prije mogu povratiti kući, a inače im je, vele, posve dobro. Veselje se, da mogu ovdje s ljudima razgovarati, što prije, kad su bili u Austriji i Ugarskoj njesu radi jezika mogli. Ovi su zarobljenici vrlo uljudni, poslušni i dobrotorni, a osobito paze na čistoću, što se odmah vidi po njihovoj vanjšтини. Uputeni su u sve ruske poraze, no čini se, da ih ti mnogo ne žaloste, jer su vječito namješteni.

Zanimiva anegdota iz gorićke fronte. Na nekome parobrodu u Trstu službovala su dva prijatelja; Gigi i Toni. Gigi je bio "cameriere", Toni "fogista". To je bilo dok nije buknuo rat. Kasnije se nisu više viđjeli. Toni je bio austrijski državljnin i Hrvat (prezime mu je Novaković). Gigi je bio talijanski državljnin. Toni je morao u austrijsku vojsku. Poslije nekoliko mjeseci morao je i Gigi otići u Italiju. Prijateji su bili dugo, dugi jedan od drugoga. Bogzna, da li će se kada opet viđjeti. Stalno su se više puta sjelili jedan drugoga i lijepih dana, što su ih spiroveli na parobrodu, gdje je Toni bio "fogista" a Gigi "cameriere".

Nadošao je petak dne 23. julija. Bilo je u danima druge talijanske navale, koja je trajala od 18. do 23. julija. Navreće prijašnjeg dana, u četrtak dne 22. julija, naše su čete protunavalle na talijanske pozicije zapadno Kalvarije. Protunavala je uspjela. Naši su se ustalili i zakopali u neposrednoj blizini talijanskih jaraka. I naš Toni se je u mlazio u jarku, te nije bio udaljen 30 m od talijanskog jaraka.

Počelo je daniti. Toni stari, Gigi i gleda i gleda naprijed. Tare si oči i ne može vjerovati. Počela. Opet gleda, ali bulji i tare si oči. Konačno nehotice izlaze:

"Oh, Gigi! — Ti, ti sei qua?"
"Toni, anche tu qui?"
"Prijatelji su se našli. Toni je upoznao prijatelja u talijanskom jarku. "Cameriere" i "fogista" gledali su se oči u oči kao neprijatelji. Nu krv nije voda. Toniju je u sreću uzavreča stara ljubav."
"Vien qua, vien qua, caro Gigi!"
"Verginimo lutti, soltanto non ste tirati!"
"No tiremo, no! Ma vien qua!"
I Gigi se je digno bez poske i turnistre, i bez paltrona i s njim se diglo još 15 talijanskih drugova. Dalmatinci su tako dobili 16 zarobljenika u svoje ruke i odveli ih. Htjela se je predati cijela talijanska kumpanija; nu to je bilo pogibeljno. Naši su ih potjerali vatrom natrag. Gigi je isao veselo naprijed sretna, što Toni ne će više na nj pucati!

Gubici Istrana

u c. i kr. 97. pješ. pukovnij.

Tumač kralica: M. (mrjav), R. (ranjen), Z. (zarobljen). — Prvi broj označuje pukovnij, drugi pododjel (satniju, bateriju, eskadron itd.).

Mončad:

Dubrović Antun, pj. 97, 3. Kopar, Pيران, 1885, R. — Dubus Silvije, raz. 97, 6. Poreč, 1889, R.

Faić Petar, pj., 97, 7. Kopar, Milje, R. — Fakin Franjo, pj., 97, 1. M. (8. do 31. XII. 1915). — Fakin Josip, pj., 97, 2. Poreč, Opštaj, 1893, R. — Frabretto

Alois, pj. 97, 12. Poreč, Umag, 1887, R. — Filipić Lovim, pj., 97, 8. Poreč, Vianđina, 1883, R.

Franciće Ivan, pj. 97, 2. Krk, Dobasnica, 1887, R.

Galojka Antun, raz., nasl. des., 97, 4. Kopar, Pيران, 1890, R. — Gasparini

Malija, pj., 97, 8. Poreč, Vianđina, 1880, R. — Geresetić Josip, des., 97, 1. Kopar, Podgorje, 1888, R. — Geržetić Antun

Pj., 97, 5. Krk, Dobrinj, 1881, R. — Gobho Josip, pj., 97, 10. Pazin, Plomin

1890, M. (18.—31. X. 1914). — Golčić Ivan, raz. nasl. des., 97, 7. Poreč, 1890, R.

Gradića Karlo, pj., 97, 7. Kopar, Pيران, 1886, R. — Gregorichić Gjuro, pj., 97, 1. Pula, Barbana, 1887, R.

Guerra Antun, pj., 97, 10. Pula, Tinjan, 1888, M. (18.—31. X. 1914).

Hrvatinić Petar, pj., 97, 9. R. — Hrvatin Ivan, pj., 97, 3. Pazin, 1890, R. — Hrvatin Karlo, pj., 97, 11. Kopar, Milje, 1891, R. — Hrzić Gjuro, raz. nasl. des., 97, 1.

Krk, Dubasnica, 1890, R. — Ivanić Antun, pj., 97, 8. Pazin, 1881, R. — Ivanić Franjo, pj., 97, 9. Pazin, 1887, R. — Ivanić Josip, pj., 97, 8. Kopar, Pيران, 1886, R. (Dalje slijedi).